

ONDERZOEKMEMORANDUM

Raming van de werkgelegenheidseffecten van de subsidieregeling voor de na-isolatie van particuliere koopwoningen

De provincie Gelderland heeft sinds de herfst van 2010 geld ter beschikking gesteld aan gemeenten om een isolatieregeling uit te voeren. Deze regeling is gericht op het energiezuiniger maken van bestaande koopwoningen, ouder dan 1980 en met een maximum WOZ-waarde van € 350.000. De subsidie kan worden ingezet voor de isolatie van het dak, de gevel of de vloer. De investeringen die in dat verband zijn gedaan kunnen worden onderscheiden in het investeringsbedrag van de particuliere huishoudens (de woningeigenaren) en de subsidie: totale investering = investeringsbedrag huishoudens + subsidie. Het totale subsidiebedrag in het kader van de isolatieregeling is begroot op circa € 8.200.000. In een Evaluatieonderzoek van een extern bureau is een schatting gemaakt van het totale investeringsbedrag op basis van¹:

- de uitgekeerde subsidies per 1-8-2012;
- de uitgekeerde subsidies inclusief de openstaande aanvragen per 1-8-2012;
- een raming van de situatie wanneer het totale subsidiebedrag tot besteding zal zijn gekomen.

	Situatie op basis van de uitgekeerde subsidie per 1-8-12	Situatie op basis van de uitgekeerde subsidie inclusief openstaande aanvragen per 1-8-12	Raming van de situatie na besteding van het totale subsidiebedrag
Subsidiebedrag	€3.252.000	€4.000.000	€8.200.000
Bijdrage particulieren	€11.679.000	€14.370.000	€29.450.000
Totale investering	€14.931.000	€18.370.000	€37.650.000

Bron: Provincie Gelderland, evaluatie isolatieregeling voor woningen, Compaenen, augustus 2012, 19.

De investeringseffecten van deze uitgaven zijn door het Bureau Economisch Onderzoek van de provincie Gelderland nader gekwantificeerd met behulp van een Input/Output-model². Dit model is in staat de regionaal economische effecten in kaart te brengen van bestedingsimpulsen. Daarbij worden de directe én de indirecte effecten geraamd van het éénmalige investeringsbedrag dat met de realisering van een project is gemoeid. Via de keten van toe- en aanleveringen tussen de uitvoerende bedrijven (de zgn. intermediaire leveringen) wordt het uiteindelijke bestedingseffect groter dan de oorspronkelijke investeringsimpuls. Een bouwopdracht van bijvoorbeeld 100 euro leidt tot een aankoop bij de bouwmaterialenhandel van 40 euro en dat leidt tot een aanschaf bij de bouwmaterialenindustrie van 20 euro etc. Na drie rondes heeft de oorspronkelijke initiële investeringsimpuls van 100 euro al geleid tot een bestedingsimpuls van 160 euro (de multiplier in dit voorbeeld is 1,6). Vervolgens kunnen deze bestedingseffecten worden omgerekend naar de daarmee verbonden werkgelegenheid (bijvoorbeeld een investering in een gebouw van € 1 miljoen brengt werk met zich mee voor 10 directe arbeidsplaatsen in de bouw en 2 indirecte bij de toeleverende bedrijven). Daarbij wordt ook nog onderscheid gemaakt tussen de effecten die naar verwachting in Gelderland zullen worden gerealiseerd en de effecten voor overig Nederland.

¹ Provincie Gelderland, evaluatie isolatieregeling voor woningen, Compaenen, augustus 2012, pagina 1 en 19.

² IRIOS-model, Rijksuniversiteit Groningen / CBS

Doorrekening van de hiervoor vermelde investeringen leiden tot de volgende werkgelegenheidsramingen:

	Creatie arbeidsjaren op basis van de uitgekeerde subsidie per 1-8-12			Creatie arbeidsjaren op basis van de uitgekeerde subsidie inclusief openstaande aanvragen per 1-8-12			Creatie arbeidsjaren na besteding van het totale subsidiebedrag		
	Gld	Overig NL	totaal	Gld	Overig NL	totaal	Gld	Overig NL	totaal
A.g.v. subsidiebedrag	24	6	30	29	8	37	60	15	75
A.g.v. bijdrage particulieren	85	22	107	105	27	132	215	56	271
Totale investering	109	28	137	134	35	169	275	71	346

Bron: Bureau Economisch Onderzoek, provincie Gelderland

Huishoudens zijn niet verplicht om de werkzaamheden door een bedrijf uit te laten voeren, maar hebben ook de mogelijkheden om de isolatiemaatregelen zelf aan te brengen. Naar schatting bedraagt het aandeel 'doe-het-zelvers' tussen de 10% en 20% van de aanvragen³. Uit het evaluatieonderzoek blijkt voorts dat 17% de van uitgevoerde isolaties *niet* was gedaan als de energieregeling er niet was geweest en ongeveer 15% had de investering *misschien* gedaan³. Wanneer met deze omstandigheden rekening wordt gehouden bij het berekenen van de werkgelegenheidseffecten ontstaat het volgende beeld:

	Creatie arbeidsjaren op basis van de uitgekeerde subsidie per 1-8-12			Creatie arbeidsjaren op basis van de uitgekeerde subsidie inclusief openstaande aanvragen per 1-8-12			Creatie arbeidsjaren na besteding van het totale subsidiebedrag		
	Gld	Overig NL	Totaal	Gld	Overig NL	totaal	Gld	Overig NL	totaal
A.g.v. subsidiebedrag	22	6	28	27	7	34	54	14	68
A.g.v. bijdrage particulieren	77	20	97	95	25	120	195	50	245
Totale investering	99	26	125	122	32	154	249	64	313
waarvan:									
1. geheel toe te schrijven aan de regeling	17	4	21	21	5	26	42	11	53
2. ten dele toe te schrijven aan de regeling	15	4	19	18	5	23	37	10	47
Totaal betrokkenheid regeling (1+2)	32	8	40	39	10	49	79	21	100

Bron: Bureau Economisch Onderzoek, provincie Gelderland

³ Provincie Gelderland, evaluatie isolatieregeling voor woningen, Compaenen, augustus 2012, pagina 18. In de doorrekening van het 'doe-het-zelf' effect hebben wij gerekend met het gemiddelde van de schatting, d.w.z. 15%.

De doorrekening van bestedingsimpulsen om de indirecte bestedingen te ramen en de omrekening daarvan naar werkgelegenheidseffect zijn uitgevoerd met een algemeen gekende methodiek (Input/Outputmodel). De wetenschappelijke plausibiliteit van dit model staat buiten kijf, toch moeten de uitkomsten als indicatief worden beschouwd. Het Input/Outputmodel is – zoals alle econometrische modellen - gebaseerd op veronderstellingen, algemene gemiddelden en de wet van de grote getallen. Hoe plausibel deze uitgangspunten ook moge wezen, het unieke karakter van de individuele projecten maken afwijkingen niet alleen mogelijk maar zelfs waarschijnlijk. De uitkomsten vormen dus niet meer dan een indicatie over de orde van grootte van de effecten.

20 november 2012,

Menno Walsweer
Bureau Economisch Onderzoek
Provincie Gelderland